

شرح و درس آزمون‌های نظام مهندسی عمران نظارت

مؤلف: مهندس محمد عظیمی آقداش
پایه یک و پژوهشگر برتر نظام مهندسی

عظیمی آقداش، محمد ۱۳۵۰-
شرح و درس آزمون‌های نظام مهندسی عمران نظارت / مولف: محمد عظیمی آقداش
تهران: نوآور، ۱۳۹۷
۶۰۰ ص.
۹۷۸-۶۰۰-۱۶۸-۳۹۳-۰
فیا مختصر.
فهرست نویسی کامل این اثر را در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
۵۶۲۴۳۵۱

سرشناسه:
عنوان و نام پدیدآور:
مشخصات نشر:
مشخصات ظاهری:
شابک:
وضعیت فهرست‌نویسی:
یادداشت:
شماره کتابشناسی ملی:

شرح و درس آزمون‌های نظام مهندسی عمران نظارت

نشر نوآور

مؤلف: مهندس محمد عظیمی آقداش
ناشر: نوآور
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ: -
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۶۸-۳۹۳-۰
قیمت: تومان

مرکز بخش:

نوآور، تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، خیابان شهدای ژاندارمری
نرسیده به خیابان دانشگاه ساختمان ایرانیان، پلاک ۵۸، طبقه دوم، واحد ۶
تلفن: ۹۲ - ۰۲۱۶۶۴۸۴۱۹۱
www.noavarpub.com

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان مصوب سال ۱۳۴۸ برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر نوآور می‌باشد. لذا هرگونه استفاده از کل یا قسمتی از این کتاب (از قبیل هر نوع چاپ، فتوکپی، اسکن، عکس برداری، نشر الکترونیکی، هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم فایل صوتی یا تصویری و غیره) بدون اجازه کتبی از نشر نوآور ممنوع بوده و شرعاً حرام است و متخلفین تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

لطفاً جهت دریافت الحاقات و اصلاحات احتمالی این کتاب به سایت انتشارات نوآور مراجعه فرمایید.

www.noavarpub.com

<https://telegram.me/noavarpub>

<https://www.instagram.com/noavarpub/>

مقدمه

فصل اول: قوانین نظام مهندسی و کنترل ساختمان

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
آیین نامه اجرایی ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان
گردش کار نحوه اعمال نظارت عالیه
نظام نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان

فصل دوم: وظایف و مسئولیت‌های مجریان ساختمان

اشخاص حقوقی و دفاتر مهندسی اجرای ساختمان
شناسنامه ساختمان

دفاتر مهندسی طراحی ساختمان

طراحان حقوقی ساختمان

اجرای ساختمان

وظایف و مسئولیت‌های مجریان ساختمان

دفاتر مهندسی اجرای ساختمان

مجریان حقوق

مقررات حاکم بر فعالیت مجریان حقوق

طرح و ساخت ساختمان

نظارت ساختمان

مقررات عمومی مربوط به ناظران حقیق

وظایف عمومی مربوط به ناظران حقوقی

معرفی ناظران به صاحب کاران و شهردار

رفع اختلاف نظر بین ناظر و مجر

قیمت خدمات مهندس

شناسنامه فنی و ملکی ساختمان

صلاحیت و ظرفیت اشتغال اشخاص حقوق

کنترل و ویژگی‌های مصالح

اقدامات مجری قبل از اجر

ایمنی در کارگاه ساختمان

فصل سوم: قراردادهای اجرای ساختمان ۳

شرایط عمومی قراردادهای اجرای ساختمان ۳

فصل چهارم: آشنایی با مصالح ساختمانی ۳

مشخصات مصالح و فرآورده‌های ساختمانی سیستم‌های خاص ۳

فصل پنجم: حمل و نقل و انبار کردن مواد، مصالح و

فرآورده‌های ساختمانی ۳

انبار کردن مصالح ساختمانی ۳

فصل ششم: بارگذاری و دیوارهای حائل ۳

بارگذاری و دیوارهای حائل

دیوارهای حائل

سازه‌های نگهبان

فصل هفتم: گودبرداری‌ها و پی‌سازی‌ه

گودبرداری‌ها و پی‌سازی‌ه

پی و پی‌ساز

طراحی شالوده سازه‌های بتنی و بتن آرم

دستورالعمل اجرایی گودبرداری‌های ساختمان

روش نیلینگ یا میخ کوب

فصل هشتم: قالب و قالب‌بندی‌ه

قالب و قالب‌بندی‌ه

فصل نهم: سازه‌های بتنی و بتن آرم

سازه‌های بتنی و بتن آرم

فصل دهم: سازه‌ها و ساختمان‌های فلز

سازه‌ها و ساختمان‌های فلز

طرح و اجرای ساختمان‌های فولادی - الزامات عمومی طرح و اجرای

ساختمان‌های فولاد

الزامات طراحی ساختمان‌های فولاد

مقاومت کششی اعضای محوری با مقطع مختلط محاط در بت

الزامات طراحی لرزه

ساخت، نصب و کنترل ساختمان‌های فولاد

فصل یازدهم: ساختمان‌های بنایی و صنعت

ساختمان‌های بنای

مشخصات مصالح مصرفی در ساختمان‌های بنای

الزامات عمومی ساختمان‌های با مصالح بنای

ساختمان‌های بنایی مسل

ساختمان‌های بنایی محصور شده با کلا

ساختمان‌های بنایی غیرمسل

ساختمان‌های صنعتی - ساختمان‌های فولادی با مقاطع گرم نورد شد

سیستم قاب فولادی سبک (LSF)

ساختمان‌های بتنی پیش‌ساخت

سیستم دیوار سازه‌ای بتن مسلح با قالب‌های عایق ماندگار (ICF)

سیستم پانل پیش‌ساخته سبک سه بعدی (۳D)

سیستم قالب تونل

فصل دوازدهم: ایمنی و حفاظت کا

تجهیزات حفاظت فرد

سازه‌های حفاظت

تجهیزات ساختمان

وسایل و ابزارات دسترس

عملیات تخری

عملیات خاک

عملیات برپایی و نصب اسکلت ساختمانی

مقررات ایمنی و حفاظت

فصل هفدهم: مسائل اجرائی

آشنایی با انواع سقفه

آشنایی با ماشین‌آلات ساختمانی

روش‌های محاسبه استهلاک ماشین‌آلات

استاتیک و تحلیل ساز

قوانین حرکت (نیوتن)

تعادل اجسام

انواع نیروه

تیره

ستونه

گشتاور (لنگر یا ممان)

تنش نهایی، تنش مجاز، ضریب ایمن

تیر مشبک یا خرپ

فصل سیزدهم: پدافند غیرعام

کلیات پدافند غیرعام

بارهای ناشی از انفجا

مشخصه‌های مکانیکی مصالح و سامانه‌های سازه‌ای در پدافند غیرعام

روش‌های تحلیل و طراحی سازه‌ها در پدافند غیرعام

پدافند غیرعامل در انهدام پیشروند

ملاحظات تأسیسات برقی و مکانیکی در پدافند غیرعام

فصل هجدهم: قوانین و مقررات ساخت و سا

موادی از قانون مدن

موادی از قانون مجازات اسلام

موادی از قانون شهرداریه

موادی از قانون نوسازی و عمران شهری

موادی از قانون اراضی شهر

موادی از قانون زمین شهر

موادی از قانون ایجاد شهرهای جدی

موادی از قانون احداث تونل مشترک شهر

موادی از قانون تملک آپارتمان‌ه

قانون پیش فروش ساختمانی

موادی از آیین‌نامه اجرایی قانون تملک آپارتمان‌ه

آیین‌نامه اجرایی قانون پیش فروش ساختمانی

موادی از حریم خطوط هوایی انتقال و توزیع نیروی بر

ضوابط و مقررات ارتقاء کیفی سیما و منظر شهر

فصل نوزدهم: واژگان اجرائی

واژگان اجرائی

فصل بیستم: تعاریف و مفاهیم

تعاریف و مفاهیم مقررات ملی ساختمانی

فصل چهاردهم: مراقبت و نگهداری ساختمان‌ه

مراقبت و نگهداری ساختمان‌ه

نظامات اداری مراقبت و نگهداری از ساختمان‌ه

مراقبت و نگهداری از معماری و سازه ساختمان‌ه

نگهداری تأسیسات مکانیکی ساختمان‌ه

بازرسی و کنترل تأسیسات بهداشتی ساختمان‌ه

بازرسی و کنترل تأسیسات برقی ساختمان‌ه

بازرسی و کنترل تأسیسات گازرسانی ساختمان‌ه

مراقبت و نگهداری ساختمان‌ها در برابر حری

مراقبت و نگهداری از آسانسورها و پلکان برق

فصل پانزدهم: طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله

طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله

فصل شانزدهم: راهنمای جوش و اتصالات جوش

راهنمای جوش و اتصالات جوش

مسائل اجرایی کارهای فولاد

به نام یزدان بی همتا

تجلی گاه علم عمل است.

خداوند عالم و آدم و خاتم را شاکر و سپاسگزاریم که در آستانه خجسته سالروز میلاد یگانه مُنجی عالم بشریت، خاتم امامت و ولایت، قائم آلِ محمد(صلی الله علیه و آله و سلم)، حجت‌ابن‌الحسن عسگری، مهدی موعود، امام زمان(عجل الله تعالی فرجه الشریف)؛ سعادت و توفیق روزافزون را همچون همیشه قرین راه‌مان کرده تا یکی دیگر از کتاب‌های مربوط به فعالیت‌های جامعه مهندسان ساختمان کشور، را با عنوان «شرح و درس آزمون‌های نظام مهندسی عمران نظارت» به رشته تحریر در آورده و به زیور طبع آراسته سازیم. کتاب حاضر بر اساس آخرین ویرایش تمام مباحث مقررات ملی ساختمان، به‌ویژه مطابق منابع اعلامی برای آزمون اردیبهشت ماه ۱۳۹۷، به شیوه «آزمون محور و آسان‌ساز و جزء به جزء»، در ۲۰ فصل به شرح زیر تدوین گردیده‌است:

فصل اول	قوانین نظام مهندسی و کنترل ساختمان
فصل دوم	وظایف و مسئولیت‌های مجریان ساختمان
فصل سوم	قراردادهای اجرای ساختمان
فصل چهارم	آشنایی با مصالح ساختمانی
فصل پنجم	حمل و نقل و انبار کردن مواد، مصالح و فرآورده‌های ساختمانی
فصل ششم	بارگذاری و دیوارهای حائل
فصل هفتم	گودبرداری‌ها و پی‌سازی‌ها
فصل هشتم	قالب و قالب‌بندی‌ها
فصل نهم	سازه‌های بتنی و بتن آرمه
فصل دهم	سازه‌ها و ساختمان‌های فلزی
فصل یازدهم	ساختمان‌های بنایی و صنعتی
فصل دوازدهم	ایمنی و حفاظت کار
فصل سیزدهم	پدافند غیرعامل
فصل چهاردهم	مراقبت و نگهداری ساختمان‌ها
فصل پانزدهم	طراحی ساختمان‌ها در برابر زلزله
فصل شانزدهم	راهنمای جوش و اتصالات جوشی
فصل هفدهم	مسائل اجرائی
فصل هجدهم	قوانین و مقررات ساخت و ساز
فصل نوزدهم	واژگان اجرایی
فصل بیستم	تعاریف و مفاهیم

تقدیم به ساحت مقدس وجود نازنین قطب عالم امکان مهدی صاحب‌الزمان

۱۵ شعبان ۱۴۳۹ هجری قمری

محمد عظیمی آقداش

Info@noavarpub.com

کلیه حقوق چاپ و نشر این کتاب مطابق با قانون حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب سال ۱۳۴۸ و آیین‌نامه اجرایی آن مصوب ۱۳۵۰، برای ناشر محفوظ و منحصراً متعلق به نشر نوآور است. لذا هر گونه استفاده از کل یا قسمتی از مطالب، اشکال، نمودارها، جداول و تصاویر این کتاب، در دیگر کتب، مجلات، نشریات، سایت‌ها و موارد دیگر، و نیز هر گونه بهره‌برداری از مطالب این کتاب تحت هر عنوانی از قبیل چاپ، فتوکپی، اسکن، تایپ از آن، تهیه فایل پی‌دی‌اف و عکس‌برداری از کتاب، و همچنین هر نوع انتشار به صورت اینترنتی، الکترونیکی، سی‌دی، دی‌وی‌دی، فیلم، فایل صوتی یا تصویری و غیره بدون اجازه کتبی از نشر نوآور ممنوع و غیرقانونی بوده و شرعاً نیز حرام است، و متخلفین تحت پیگرد قانونی و قضایی قرار می‌گیرند.

با توجه به اینکه هیچ کتابی از کتب نشر نوآور به صورت فایل ورد یا پی‌دی‌اف و موارد این‌چنین، توسط این انتشارات در هیچ سایت اینترنتی ارائه نشده است، لذا در صورتی که هر سایتی اقدام به تایپ، اسکن و یا موارد مشابه نماید و کل یا قسمتی از متن کتب نشر نوآور را در سایت خود قرار داده و یا اقدام به فروش آن نماید، توسط کارشناسان امور اینترنتی این انتشارات، که مسئولیت اداره سایت را به عهده دارند و به طور روزانه به بررسی محتوای سایت‌ها می‌پردازند، بررسی و در صورت مشخص شدن هرگونه تخلف، ضمن اینکه این کار از نظر قانونی غیر مجاز و از نظر شرعی نیز حرام می‌باشد، وکیل قانونی انتشارات از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، پلیس فتا (پلیس رسیدگی به جرایم رایانه‌ای و اینترنتی) و نیز سایر مراجع قانونی، اقدام مقتضی به عمل آورده، و طی انجام مراحل قانونی و اقدامات قضایی، خاطیان را مورد پیگرد قانونی و قضایی قرار داده و کلیت خسارات وارده به این انتشارات و مؤلف از متخلفان اخذ خواهد شد.

همچنین در صورتی که هر یک از کتابفروشی‌ها، اقدام به تهیه کپی، جزوه، چاپ دیجیتال، چاپ ریسو، آفست از کتب انتشارات نوآور نموده و اقدام به فروش آن نمایند، ضمن اطلاع‌رسانی تخلفات کتابفروشی مزبور به سایر همکاران و مؤذعین محترم، از طریق وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اتحادیه ناشران، و انجمن ناشران دانشگاهی و نیز مراجع قانونی و قضایی اقدام به استیفای حقوق خود از متخلف می‌نماید.

خرید، فروش، تهیه، استفاده و مطالعه از روی نسخه غیراصل کتاب،

از نظر قانونی غیرمجاز و شرعاً نیز حرام است.

انتشارات نوآور از خوانندگان گرامی خود درخواست دارد که در صورت مشاهده هر گونه تخلف از قبیل موارد فوق، مراتب را یا از طریق تلفن‌های انتشارات نوآور به شماره‌های ۰۲۱-۶۶۴۸۴۱۹۱ و ۰۲۱-۶۶۷۴۸۰۷۶۷۴۸ و یا از طریق ایمیل انتشارات به آدرس info@noavarpub.com و یا از طریق منوی تماس با ما در سایت www.noavarpub.com به این انتشارات ابلاغ نمایند، تا از تضييع حقوق ناشر، پديدآورنده و نیز خود خوانندگان محترم جلوگیری به عمل آید، و در راستای انجام این امر مهم، به عنوان تشکر و قدردانی، از کتب انتشارات نوآور نیز هدیه دریافت نمایند.

قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان - مصوب ۱۳۷۴/۱۲/۲۲

ماده ۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: نظام مهندسی و کنترل ساختمان عبارت است از مجموعه قانون، مقررات، آیین‌نامه‌ها، استانداردها و تشکلهای مهندسی، حرفه‌ای و صنفی که در جهت رسیدن به اهداف تدوین و به مورد اجراء گذاشته می‌شود.

ماده ۲ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: اهداف و خطمشی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان عبارتند از:

۱- تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.

۲- تنسيق امور مربوط به مشاغل و حرفه‌های فنی و مهندسی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی.

۳- تأمین موجبات رشد و اعتلای مهندسی در کشور.

۴- ترویج اصول معماری و شهرسازی و رشد آگاهی عمومی نسبت به آن و مقررات ملی ساختمان و افزایش بهره‌وری.

۵- بالا بردن کیفیت خدمات مهندسی و نظارت بر حسن اجرای خدمات.

۶- ارتقای دانش فنی صاحبان حرفه‌ها در این بخش.

۷- وضع مقررات ملی ساختمان به منظور اطمینان از ایمنی، بهداشت، بهره‌دهی مناسب، آسایش و صرفه اقتصادی و اجراء و کنترل آن در جهت حمایت از مردم به عنوان بهره‌برداران از ساختمان‌ها و فضاهای شهری و ابنیه و مستحدثات عمومی و حفظ و افزایش بهره‌وری منابع مواد و انرژی و سرمایه‌های ملی.

۸- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی.

۹- الزام به رعایت مقررات ملی ساختمان، ضوابط و مقررات شهرسازی و مفاد طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی از سوی تمام دستگاه‌های دولتی، شهرداری‌ها، سازندگان، مهندسين، بهره‌برداران و تمام اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با بخش ساختمان به عنوان اصل حاکم بر کلیه روابط و فعالیت‌های آنها و فراهم ساختن زمینه همکاری کامل میان وزارت راه و شهرسازی، شهرداری‌ها و تشکلهای مهندسی و حرفه‌ای و صنوف ساختمان.

۱۰- جلب مشارکت حرفه‌ای مهندسان و صاحبان حرفه‌ها و صنوف ساختمانی در تهیه و اجرای طرح‌های توسعه و آبادانی کشور.

ماده ۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: برای تأمین مشارکت هرچه وسیع‌تر مهندسان در انتظام امور حرفه‌ای خود و تحقق اهداف قانون، در سطح کشور سازمان نظام مهندسی ساختمان که در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به اختصار سازمان خوانده می‌شود و در هر استان یک سازمان به نام سازمان نظام مهندسی ساختمان استان که به اختصار سازمان استان نامیده می‌شود تأسیس می‌شود. سازمان‌های یاد شده غیرانتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسسات غیرانتفاعی می‌باشند.

ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- از تاریخی که وزارت راه و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور در هر محل حسب مورد اعلام نماید، اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی به آن دسته از امور فنی در بخش‌های ساختمان و شهرسازی که توسط وزارت یاد شده تعیین می‌شود، مستلزم داشتن صلاحیت حرفه‌ای است. این صلاحیت در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی و در مورد کاردان‌های فنی و معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی یا تجربی و در مورد کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی احراز می‌شود. مرجع صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی و پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی وزارت راه و شهرسازی و مرجع صدور پروانه مهارت فنی وزارت کار و امور اجتماعی تعیین می‌گردد.

۲- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان باید مدارک صلاحیت حرفه‌ای موقت دریافت دارند.

ماده ۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: ارکان سازمان عبارت است از هر یک از سازمان استان‌ها، هیأت عمومی سازمان، شورای مرکزی سازمان، رئیس سازمان، شورای انتظامی نظام مهندسی

ماده ۶ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- برای تشکیل سازمان استان وجود حداقل ۵۰ نفر داوطلب عضویت از بین مهندسان حوزه آن استان که دارای مدرک مهندسی در رشته‌های اصلی مهندسی شامل معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک باشند ضروری است.

۲- مهندس حوزه هر استان در قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به شخصی اطلاق می‌شود که حداقل متولد آن استان یا ۶ ماه ممتد پیش از تاریخ تسلیم درخواست عضویت، در آن استان مقیم باشد.

۳- هر یک از مهندسان در بیش از یک سازمان نمی‌توانند عضویت یابند.

ماده ۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- عضویت اشخاص حقوقی شاغل به کار مهندسی در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان در سازمان استان بلامانع است.

۲- رشته‌های مرتبط با مهندسی ساختمان به کلیه رشته‌هایی اطلاق می‌شود که عنوان آنها با رشته‌های اصلی متفاوت بوده ولی محتوای علمی و آموزشی آنها با رشته‌های اصلی بیش از ۷۰٪ در ارتباط باشد و فارغ‌التحصیلان این‌گونه رشته‌ها خدمات فنی معینی را در زمینه‌های طراحی، محاسبه، اجراء، نگهداری، کنترل، آموزش، تحقیق و نظایر آن به بخش‌های ساختمان و شهرسازی عرضه می‌کنند اما این خدمات از حیث حجم، اهمیت و میزان تأثیر عرفاً هم‌تراز خدمات رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان نباشد.

۳- حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان مدارک تحصیلی دانشگاهی مرتبط با مهندسی ساختمان و عناوین این رشته‌ها توسط کمیسیون متشکل از نمایندگان وزیر راه و شهرسازی، وزیر فرهنگ و آموزش عالی و رئیس سازمان تعیین و به تصویب وزیر راه و شهرسازی می‌رسد.

۴- مرجع تطبیق عناوین مدارک تحصیلی کمتر از معادل لیسانس و تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای دارندگان آنها وزارت راه و شهرسازی است.

ماده ۸ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: هر سازمان استان دارای مجمع عمومی، هیأت مدیره، شورای انتظامی و بازرسان است و محل استقرار دایم دفتر مرکزی آن در مرکز استان می‌باشد. سازمان‌های استان می‌توانند در سایر شهرهای استان و همچنین در مناطق مختلف شهرهای بزرگ مرکز استان در صورت پیشنهاد شورای مرکزی و تصویب وزیر راه و شهرسازی، در مرکز استان‌های مجاوری که در آنها سازمان استان تأسیس نشده‌باشد، دفاتر نمایندگی دایر نموده و انجام تمام یا بخشی از وظایف مستمر سازمان در حوزه مربوط را به آن دفاتر محول کنند.

ماده ۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- مجمع عمومی سازمان استان از اجتماع تمامی اشخاص حقیقی عضو دارای حق رأی سازمان که منحصر به دارندگان مدرک تحصیلی در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان و رشته‌های مرتبط است تشکیل می‌شود و وظایف و اختیارات آن به شرح زیر است:
الف- انتخاب اعضای هیأت مدیره.

ب- استماع گزارش عملکرد سالیانه هیأت مدیره و اعلام نظر نسبت به آن.

پ- بررسی و تصویب ترازنامه سالانه سازمان استان و بودجه پیشنهادی هیأت مدیره.

ت- تعیین و تصویب حق ورودیه و حق عضویت سالانه اعضاء و سایر منابع درآمد برای سازمان بر اساس پیشنهاد هیأت مدیره.

ث- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به سایر اموری که طبق قوانین و آیین‌نامه‌های مربوط به عهده سازمان استان و در صلاحیت مجمع عمومی می‌باشد.

۲- جلسات مجمع عمومی به طور عادی سالی یک بار و به طور فوق‌العاده به تعداد دفعاتی که توسط مجمع عمومی در اجلاس عادی تعیین می‌شود، به دعوت هیأت مدیره تشکیل می‌شود. هیأت مدیره ملزم به دعوت از نمایندگان وزیر راه و شهرسازی جهت شرکت در جلسات مجمع عمومی می‌باشد و جلسات یاد شده با رعایت سایر شرایط، مشروط به انجام دعوت یاد شده رسمیت خواهد یافت.

۳- در صورت تصویب هیأت مدیره سازمان استان، نمایندگان اشخاص حقوقی عضو سازمان می‌توانند به عنوان ناظر به جلسات مجمع عمومی دعوت شوند و در آن حضور یابند.

۴- بازرسان در اولین جلسه فوق‌العاده مجمع عمومی و به پیشنهاد هیأت مدیره تعیین می‌شوند.

ماده ۱۰ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: هر یک از سازمان‌های استان دارای هیأت مدیره‌هایی خواهد بود که از بین اعضای داوطلب واجد شرایط در رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان برای یک دوره سه ساله انتخاب خواهد شد و انتخاب مجدد اعضای هیأت مدیره بلامانع است.

ماده ۱۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شرایط انتخاب شوندگان هیأت‌های مدیره سازمان‌های نظام مهندسی به شرح زیر می‌باشد:

۱- تابعیت دولت جمهوری اسلامی ایران.

۲- نداشتن فساد اخلاقی و مالی و عدم اعتیاد به مواد مخدر.

۳- داشتن حسن شهرت اجتماعی و شغلی عملی به مهندسی و رعایت اخلاق و شئون مهندسی.

۴- نداشتن پیشینه کیفری و عدم وابستگی به گروه‌های غیرقانونی.

۵- داشتن حسن شهرت در تعهد عملی به احکام دین مبین اسلام و وفاداری به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.^۱

۶- دارا بودن صلاحیت علمی و حرفه‌ای به میزان مندرج در آیین‌نامه.

ماده ۱۲ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- تعداد اعضای اصلی هیأت مدیره سازمان استان‌ها بین ۵ تا ۲۵ نفر متناسب با تعداد اعضاء به تفکیک رشته‌های اصلی خواهد بود.

۲- در هر یک از رشته‌های اصلی مهندسی ساختمان که نماینده یا نمایندگانی در هیأت مدیره سازمان استان‌ها دارند، یک نفر به عنوان عضو علی‌البدل هیأت مدیره انتخاب خواهد شد.

ماده ۱۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- هیأت اجرایی انتخابات که حسب مورد در هر استان متشکل از ۳ تا ۷ نفر از اعضای سازمان است با نظارت وزارت راه و شهرسازی وظیفه برگزاری انتخابات را به عهده دارد.

۲- هیأت اجرایی انتخابات موظف است صلاحیت داوطلبان عضویت در هیأت مدیره را از مراجع صلاحیتدار استعلام و بررسی نماید.

ماده ۱۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: هیأت مدیره سازمان استان نماینده آن سازمان بوده و دارای هیأت رئیسه‌های متشکل از یک رئیس، دو نائب رئیس و یک دبیر برای انجام وظایف خود خواهد بود و می‌تواند به تعداد لازم کمیسیون‌ها تخصصی و دفاتر نمایندگی تأسیس نماید. تفویض اختیار هیأت مدیره به این کمیسیون‌ها و نمایندگی‌ها از مسئولیت آن هیأت نمی‌کاهد. رئیس هیأت مدیره، رئیس سازمان استان نیز محسوب می‌شود.

ماده ۱۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: اهم وظایف و اختیارات هیأت مدیره به شرح زیر است:

۱- برنامه‌ریزی در جهت تقویت و توسعه فرهنگ و ارزش‌های اسلامی در معماری و شهرسازی.

۲- برنامه‌ریزی به منظور رشد و اعتلای حرفه‌های مهندسی ساختمان و مشاغل مرتبط با آن.

۳- ارتقای دانش فنی و کیفیت کار شاغلان در بخش‌های ساختمان و شهرسازی از طریق ایجاد پایگاه‌های علمی، فنی، آموزش و انتشارات.

۴- همکاری با مراجع مسئول در امر کنترل ساختمان از قبیل اجرای دقیق صحیح مقررات ملی ساختمان و ضوابط طرح‌های جامع و تفصیلی و هادی شهرها توسط اعضای سازمان حسب درخواست.

۵- نظارت بر حسن انجام خدمات مهندسی توسط اشخاص حقیقی و حقوقی در طرح‌ها و فعالیت‌های غیردولتی در حوزه استان و تعقیب متخلفان از طریق مراجع قانونی ذیصلاح.

۶- مشارکت در امر ارزشیابی و تعیین صلاحیت و ظرفیت اشتغال به کار شاغلان در امور فنی مربوط به فعالیت‌های حوزه‌های مشمول قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان.

۷- دفاع از حقوق اجتماعی و حیثیت حرفه‌ای اعضاء و تشویق و حمایت از فعالیت‌های با ارزش و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و معرفی طرح‌های ارزشمند.

۸- تنظیم روابط بین صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و کارفرمایان و کمک به مراجع مسئول در بخش ساختمان و شهرسازی در زمینه ارجاع مناسب کارها به صاحبان صلاحیت و جلوگیری از مداخله اشخاص فاقد صلاحیت در امور فنی.

۹- کمک به ترویج اصول صحیح مهندسی و معماری و همکاری با وزارت راه و شهرسازی در زمینه تدوین، اجرا و کنترل مقررات ملی ساختمان و استانداردها و معیارها.

۱۰- کمک به ارتقای کیفیت طرح‌های ساختمانی، عمرانی و شهرسازی در محدوده استان و ارائه گزارش برحسب درخواست، شرکت در کمیسیون‌ها و شوراهای تصمیم‌گیری در مورد این‌گونه طرح‌ها و همکاری با وزارت راه و شهرسازی و شهرداری‌ها در زمینه کنترل ساختمان و اجرای طرح‌های یاد شده با استفاده از خدمات اعضای سازمان استان.

۱۱- ارائه خدمات کارشناسی فنی به مراج قضایی و قبول داوری در اختلافاتی که دارای ماهیت فنی است.

۱۲- همکاری با مراجع استان در هنگام بروز سوانح و بلایای طبیعی.

۱۳- تأیید ترانزنامه سازمان و ارائه آن به مجمع عمومی.

۱۴- معرفی نماینده هیأت مدیره سازمان استان جهت عضویت در کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی^۲ در رسیدگی و تشخیص مالیات

۱. اقلیت‌های دینی به رسمیت شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تابع احکام دین اعتقادی خود می‌باشند.

۲. برای رسیدگی و تشخیص صحیح مالیات مشاغل فنی و مهندسی اعضای سازمان استان، نماینده هیأت مدیره سازمان در جلسات کمیسیون‌های حل اختلاف مالیاتی آن استان شرکت خواهد داشت.

فنی و مهندسی اعضاء سازمان.

۱۵- تهیه و تنظیم مبانی قیمت‌گذاری خدمات مهندسی در استان و پیشنهاد به وزارت راه و شهرسازی، مرجع تصویب مبانی و قیمت خدمات مهندسی در آیین‌نامه اجرایی تعیین می‌گردد.

۱۶- سایر مواردی که برای تحقق اهداف قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان در آیین‌نامه اجرایی معین می‌شود.

ماده ۱۶ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

به منظور گسترش همکاری‌های حرفه‌ای و جلب مشارکت اعضاء و کارشناسی دقیق‌تر مسائل ویژه هر یک از رشته‌های تخصصی موجود در سازمان اجازه داده می‌شود گروه‌های تخصصی مهندسان هر رشته، متشکل از اعضای سازمان، در همان رشته تشکیل شود.

ماده ۱۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- هر سازمان استان دارای یک شورای انتظامی متشکل از یک نفر حقوقدان به معرفی رئیس دادگستری استان و دو تا چهار نفر مهندس خوشنام که به معرفی هیأت مدیره و با حکم شورای مرکزی سازمان نظام مهندسان ساختمان برای مدت ۳ سال منصوب می‌شوند خواهد بود و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

۲- رسیدگی بدوی به شکایات اشخاص حقیقی و حقوقی در خصوص تخلفات حرفه‌ای و انضباطی و انتظامی مهندسان و کاردان‌های فنی به عهده شورای انتظامی است.

۳- مراجع قضایی برای رسیدگی به شکایات و دعاوی مطروح علیه اعضاء سازمان استان که منشاء آنها امور حرفه‌ای باشد، بنا به درخواست مشتکی‌عنه^۱ یا خوانده می‌توانند نظر کارشناسی سازمان استان محل را نیز خواستار شوند. هیأت مدیره مکلف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ وصول استعلام، نظر خود را به طور کتبی اعلام نماید و در صورت عدم اعلام نظر مراجع مربوط می‌توانند رأساً به کار رسیدگی ادامه دهند همچنین در سایر دعاوی که موضوع آنها مرتبط با مفاد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان باشد محاکم قضایی می‌توانند جهت انجام کارشناسی نیز از سازمان استان محل خواستار معرفی یک کارشناس یا هیأت کارشناسی خبره و واجد شرایط شوند هیأت مدیره سازمان استان مکلف است حداکثر ظرف مدت پانزده روز نسبت به معرفی کارشناس یا کارشناسان صلاحیتدار در رشته مربوط به ماهیت دعوی اقدام نماید. در مواردی که به لحاظ ماهیت کار، نیاز به وقت بیشتر باشد هیأت مدیره می‌تواند با ذکر دلیل از مراجع قضایی ذیربط استمهال^۲ نماید.

ماده ۱۸ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- هر سازمان استان حسب مورد دارای یک یا چند بازرس می‌باشد که موظفند در چارچوب قانون و آیین‌نامه اجرایی آن و آیین‌نامه مالی سازمان به حساب‌ها و ترازنامه سازمان استان رسیدگی و گزارش‌های لازم را جهت ارائه به مجمع عمومی تهیه نمایند و نیز تمامی وظایف و اختیاراتی را که به موجب قوانین و مقررات عمومی به عهده بازرس محول است انجام دهند.

۲- بازرسان مکلفند نسخه‌ای از گزارش خود را پانزده روز پیش از تشکیل مجمع عمومی به هیأت مدیره تسلیم کنند.

۳- بازرسان با اطلاع هیأت مدیره حق مراجعه به کلیه اسناد و مدارک سازمان را دارند بدون اینکه در عملیات اجرایی دخالت کنند و یا موجب وقفه در عملیات سازمان شوند.

ماده ۱۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- به منظور هماهنگی در امور سازمان‌های استان هیأت عمومی سازمان نظام مهندسی ساختمان که به اختصار هیأت عمومی خوانده می‌شود از کلیه اعضاء اصلی هیأت مدیره سازمان‌های استان در سطح کشور تشکیل می‌شود.

۲- هیأت عمومی هر سال یک بار یک جلسه عادی با حضور نماینده وزیر راه و شهرسازی خواهد داشت و اولین جلسه عادی آن پس از انتخاب و آغاز به کار هیأت مدیره سازمان‌های استان در دو سوم استان‌های کشور (که باید در برگیرنده تمام سازمان‌هایی که دارای ۷۰۰ نفر عضو یا بیشتر هستند، باشد) به دعوت وزارت راه و شهرسازی و جلسات بعد با دعوت شورای مرکزی نظام مهندسی ساختمان که به اختصار شورای مرکزی خوانده می‌شود، تشکیل می‌شود.

۳- جلسات فوق‌العاده هیأت عمومی بنا به تصمیم آخرین جلسه عادی آن هیأت و یا با تقاضای دو سوم اعضاء شورای مرکزی و یا دعوت وزیر راه و شهرسازی تشکیل خواهد شد. وظایف و اختیارات هیأت عمومی به شرح زیر است:

الف- انتخاب افراد واجد شرایط عضویت در شورای مرکزی به میزان حداقل دو برابر تعداد مورد نیاز در هر رشته (با قید اصلی و علی‌البدل) جهت معرفی به وزیر راه و شهرسازی، برای انتخاب اعضاء اصلی و علی‌البدل شورای مرکزی از میان آنها.

ب- استماع گزارش سالیانه شورای مرکزی.

پ- تصویب خط‌مشی‌های عمومی پیشنهاد‌های شورای مرکزی.

۱. مشتکی‌عنه: کسی که از او شکایت شده.

۲. استمهال: مهلت خواستن؛ طلب مهلت کردن؛ زمان خواستن.

ت- حصول اطلاع از فعالیت‌ها، وضعیت و مشکلات سازمان‌های استان و ارائه طریق به آنها.

ماده ۲۰ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شورای مرکزی متشکل از ۲۵ نفر عضو اصلی و ۷ نفر عضو علی‌البدل که از بین اعضای هیأت مدیره سازمان‌های استان معرفی شده از سوی هیأت عمومی و توسط وزیر راه و شهرسازی برای مدت ۳ سال انتخاب می‌شوند. اعضای شورای مرکزی باید علاوه بر عضویت در هیأت مدیره سازمان استان، خوشنام و دارای سابقه انجام کارهای طراحی یا اجرایی یا علمی و تحقیقی و آموزشی برجسته و ارزنده باشند.

ماده ۲۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: اهم وظایف و اختیارات شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان عبارتند از:

۱- برنامه‌ریزی و فراهم آوردن زمینه اجرای اهداف و خط‌مشی‌های قانون با جلب مشارکت سازمان استان‌ها و هماهنگی وزارت راه و شهرسازی.

۲- بررسی مسائل مشترک سازمان‌های استان و سازمان نظام مهندسی و تعیین خط‌مشی‌های کوتاه مدت، و دراز مدت و ابلاغ آنها.

۳- ایجاد زمینه‌های مناسب برای انجام وظایف ارکان سازمان از طریق مذاکره و مشاوره با مراجع ملی و محلی، در امور برنامه‌ریزی، مدیریت، اجرا و کنترل طرح‌های ساختمانی و شهرسازی و با مراجع قضایی در مورد اجرای مواد قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان که به امور قضایی و انتظامی مربوط می‌باشد.

۴- حل و فصل اختلافات بین ارکان داخلی سازمان‌های استان، یا بین سازمان‌های استان با یکدیگر یا بین اعضای سازمان‌های استان با سازمان خود از طریق داوری.

۵- همکاری با وزارت راه و شهرسازی در امر نظارت بر عملکرد سازمان‌های استان و اصلاح خط‌مشی آن سازمان‌ها از طریق مذاکره و ابلاغ دستورالعمل‌ها.

۶- همکاری با مراکز تحقیقاتی و علمی و آموزشی و ارائه مشورت‌های لازم در زمینه تهیه مواد درسی و محتوای آموزش علوم و فنون مهندسی در سطوح مختلف به وزارتخانه‌ها آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی.

۷- همکاری با وزارت راه و شهرسازی و سایر دستگاه‌های اجرایی در زمینه تدوین مقررات ملی ساختمان و ترویج و کنترل اجرای آن و تهیه شناسنامه فنی و ملکی ساختمان‌ها و برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی.

۸- همکاری با وزارت کار و امور اجتماعی در زمینه ارتقای سطح مهارت کارگران ماهر شاغل در بخش‌های ساختمانی و شهرسازی و تعیین استاندارد مهارت و کنترل آن.

۹- تلاش در جهت جلب مشارکت و تشویق به سرمایه‌گذاری اشخاص و مؤسسات در طرح‌های مسکن و تأسیسات و مستحدثات عمرانی عام‌المنفعه و همکاری با دستگاه‌های اجرایی در ارتقای کیفیت این‌گونه طرح‌ها.

۱۰- جمع‌آوری کمک‌های داخلی و بین‌المللی جهت کمک به دستگاه‌های مسئول در امر امداد و نجات در زمان وقوع حوادث غیرمترقبه.

۱۱- همکاری در برگزاری آزمون‌های تخصصی مهندسی، کاردانان فنی و کارگران ماهر و آموزش‌های تکمیلی برای به‌هنگام نگاهداشتن دانش فنی و همچنین شناسایی و تدارک فرصت‌های کارآموزی و معرفی به دانشگاه‌ها.

۱۲- حمایت اجتماعی از اعضای سازمان‌های استان و دفاع از حیثیت و حقوق حقه آنها و همچنین دفاع از حقوق متقابل جامعه به عنوان مصرف‌کنندگان محصولات، تولیدات و خدمات مهندسی در بخش‌های ساختمان، عمران و شهرسازی.

۱۳- مشارکت در برگزاری کنفرانس‌ها و گردهمایی‌های تخصصی در داخل کشور و در سطح بین‌المللی.

ن- ارائه گزارش عملکرد به هیأت عمومی و وزیر راه و شهرسازی.

۱۴- ارائه نظرات مشورتی سازمان نظام مهندسی به دولت و دستگاه‌های اجرایی در زمینه برنامه‌های توسعه و طرح‌های بزرگ ساختمانی، عمران و شهرسازی حسب درخواست دستگاه‌های مربوط.

انجام وظایف شورای مرکزی در سطح کشور، مانع از اقدام هیأت مدیره سازمان‌های استان در زمینه برخی از وظایف فوق که در مقیاس استانی قابل انجام باشد، نخواهد بود.

ماده ۲۲ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- شورای مرکزی دارای هیأت رئیسه‌ای است متشکل از یک رئیس و دو دبیر اجرایی و دو منشی که دبیران و منشی‌ها با اکثریت آراء از بین اعضاء انتخاب می‌شوند.

۲- شورای مرکزی برای تعیین رئیس شورا، سه نفر را به وزیر راه و شهرسازی پیشنهاد می‌کند و وزیر راه و شهرسازی یک نفر را به عنوان رئیس شورای مرکزی که رئیس سازمان نیز محسوب می‌شود، جهت صدور حکم به رئیس جمهور معرفی می‌نماید.

۳- دوره تصدی رئیس سازمان سه سال و دوره مسئولیت سایر اعضای هیأت رئیسه یک سال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مسئولیت اجرای تصمیمات شورای مرکزی و مسئولیت اجرایی و نمایندگی سازمان

در مراجع ملی و بین‌المللی با رئیس سازمان است.

ماده ۲۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- شورای انتظامی نظام مهندسی از چهار نفر عضو سازمان که دو نفر با معرفی وزیر راه و شهرسازی و دو نفر دیگر با معرفی شورای مرکزی سازمان و یک حقوقدان با معرفی ریاست قوه قضاییه تشکیل می‌شود.

۲- نظرات شورای انتظامی نظام مهندسی با اکثریت سه رأی موافق قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۲۶ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- وزارت راه و شهرسازی مجاز است ضمن بررسی عملکرد سازمان‌های استان و گزارش هیأت عمومی سازمان، در خصوص چگونگی ادامه کار آن سازمان‌های توصیه‌های لازم را بنماید و در صورتی که به دلیل انحراف از اهداف سازمان، انحلال هر یک از آنها را لازم بداند، موضوع را در هیأتی مرکب از وزیر راه و شهرسازی، وزیر دادگستری و رئیس سازمان مطرح نماید. تصمیم هیأت با دو رأی موافق لازم‌الاجرا خواهد بود.

۲- انجام وظایف قانونی سازمان و سازمان‌های استان تا زمانی که تشکیل نشده‌است و همچنین در زمان تعطیل یا انحلال با وزارت راه و شهرسازی است که حداکثر به مدت ۶ ماه به عنوان قائم مقامی عمل می‌نماید و ظرف این مدت موظف به برگزاری انتخابات برای تشکیل مجدد سازمان‌های یاد شده خواهد بود.

ماده ۲۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: وزارتخانه، مؤسسات دولتی، نهادها، نیروهای نظامی و انتظامی، شرکت‌های دولتی و شهرداری‌ها می‌توانند در ارجاع امور کارشناسی با رعایت آیین‌نامه خاصی که به پیشنهاد مشترک وزارت راه و شهرسازی و وزارت دادگستری به تصویب هیأت وزیران می‌رسد به جای کارشناسان رسمی دادگستری از مهندسان دارای پروانه اشتغال که به وسیله سازمان استان معرفی می‌شوند استفاده نمایند.

ماده ۳۰ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان، پروانه شهرک‌سازی و شهرسازی و سایر مجوزهای شروع عملیات ساختمان و کنترل و نظارت بر این‌گونه طرح‌ها در مناطق و شهرهای مشمول ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان برای صدور پروانه و سایر مجوزها تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال به کار و در حدود صلاحیت مربوط امضاء شده‌باشد و برای انجام فعالیت‌های کنترل و نظارت از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت مربوط استفاده نمایند.

ماده ۳۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: در مواردی که نقشه‌های تسلیمی به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمانی و تفکیک اراضی توسط اشخاص حقوقی امضاء و یا تعهد نظارت می‌شود مسئولیت صحت طراحی و محاسبه و نظارت به عهده مدیر عامل یا رئیس مؤسس تهیه کننده نقشه است و امضای وی رافع مسئولیت طراح، محاسب و ناظر نخواهد بود، مگر اینکه نقشه‌ها توسط اشخاص حقیقی دیگر در رشته مربوطه امضاء و یا تعهد نظارت شده‌باشد.

ماده ۳۲ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: اخذ پروانه کسب و پیشه در محل‌ها و امور موضوع ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، موقوف به داشتن مدارک صلاحیت حرفه‌ای خواهد بود، در محل‌های یاد شده اقدام به امور زیر تخلف از قانون محسوب می‌شود:

۱- مداخله اشخاص حقیقی و حقوقی فاقد مدرک صلاحیت در امور فنی که اشتغال به آن مستلزم داشتن مدرک صلاحیت است.

۲- اشتغال به امور فنی خارج از حدود صلاحیت مندرج در مدرک صلاحیت.

۳- تأسیس هرگونه مؤسسه، دفتر یا محل کسب و پیشه برای انجام خدمات فنی بدون داشتن مدرک صلاحیت مربوط.

۴- ارائه خدمات مهندسی طراحی، اجرا و نظارت توسط اشخاص حقیقی و حقوقی که مسئولیت بررسی یا تأیید نقشه و یا امور مربوط به کنترل ساختمان آن پروژه را نیز به عهده دارند.

ماده ۳۳ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- مجموعه اصول و قواعد فنی و آیین‌نامه کنترل و اجرای آنها مقررات ملی ساختمان را تشکیل می‌دهند.

۲- سازمان‌های استان می‌توانند متناسب با شرایط ویژه هر استان پیشنهاد تغییرات خاصی را در مقررات ملی ساختمان قابل اجرا در آن استان بدهند. این پیشنهادات پس از تأیید شورای فنی استان ذی‌ربط با تصویب وزارت راه و شهرسازی قابل اجرا خواهد بود.

۳- مقررات ملی ساختمان متناسب با تغییر شرایط، هر سه سال یک بار مورد بازنگری قرار می‌گیرد و عندالزوم با رعایت ترتیبات مندرج در این ماده قابل تجدید نظر است.

ماده ۳۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه و کنترل و نظارت بر اجرای ساختمان و امور شهرسازی، مجریان ساختمان‌ها و تأسیسات دولتی و عمومی، صاحبان حرفه‌های مهندسی ساختمان و شهرسازی و مالکان و کارفرمایان در شهرها، شهرک‌ها و شهرستان‌ها و سایر نقاط واقع در حوزه شمول مقررات ملی ساختمان و ضوابط و مقررات شهرسازی مکلفند

مقررات ملی ساختمان را رعایت نمایند. عدم رعایت مقررات یاد شده و ضوابط و مقررات شهرسازی تخلف از قانون محسوب می‌شود.

ماده ۳۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- مسئولیت نظارت عالی بر اجرای ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان در طراحی و اجرای تمامی ساختمان‌ها و طرح‌های شهرسازی و عمرانی شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است، بر عهده وزارت راه و شهرسازی خواهد بود. به منظور اعمال این نظارت مراجع و اشخاص موظفند در صورت درخواست حسب مورد اطلاعات و نقشه‌های فنی لازم را در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار دهند و در صورتی که وزارت یاد شده به تخلفی برخورد نماید، با ذکر دلایل و مستندات دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به مهندس مسئول نظارت و مرجع صدور پروانه ساختمانی ذیربط ابلاغ نماید و تا رفع تخلف، موضوع قابل پی‌گیری است. در اجرای این وظیفه کلیه مراجع ذیربط موظف به همکاری می‌باشند.

۲- ماده ۳۵ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان شامل طرح‌های وزارتخانه و سایر دستگاه‌های دولتی که دارای مقررات خاص می‌باشند، نمی‌شود.

ماده ۳۶ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: وزارت راه و شهرسازی با همکاری سازمان‌های استان و شهرداری‌ها ترتیبی خواهد داد که در شهرهایی که برای انجام خدمات فنی و مهندسی اشخاص واجد صلاحیت به تعداد کافی وجود ندارد، خدمات مشورتی و راهنمایی در زمینه طراحی و اجرای ساختمان‌ها از طریق تهیه طرح‌های همسان (تیپ) و انتشار جزوات آموزشی به زبان ساده و یا نوارهای آموزشی و سایر روش‌های مناسب با بهای اندک در اختیار اشخاص قرار گیرد.

ماده ۳۷ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: هزینه‌های سازمان و ارکان آن از محل حق عضویت‌های پرداختی اعضای صندوق مشترک سازمان‌های استان، کمک‌های اعطایی دولت، نهادها، اشخاص حقیقی و حقوقی، دریافت بهای ارائه خدمات پژوهشی، فنی و آموزشی، فروش نشریات و سایر مواد کمک آموزشی و مهندسی و درصدی از حق‌الزحمه دریافتی اعضای بابت ارائه خدمات مهندسی ارجاع شده از طرف سازمان تأمین خواهد شد.

ماده ۳۹ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- ذیحسابان و مسئولین امور مالی موظفند در هنگام پرداخت به مشاوران و پیمانکاران طرح‌های عمرانی کشور معادل دو در ده هزار از دریافتی آنها را کسر و شهرداری‌ها معادل یک در هزار از هزینه ساخت واحدهای مسکونی با زیربنای بیش از الگوی مصرف مسکن و واحدهای غیرانتفاعی را که هر ساله به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تعیین می‌شود از سازندگان وصول و به حساب درآمد عمومی کشور واریز نمایند.

۲- معادل ۱۰۰٪ (صد درصد) وجوه واریزی بر اساس ردیفی که به همین منظور در بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌گردد در اختیار وزارت راه و شهرسازی قرار خواهد گرفت تا صرف انجام مطالعات و تدوین مقررات ملی ساختمان، امور کنترل ساختمان، ترویج و توسعه و اعتلای نظام مهندسی، کمک به سازمان‌های نظام مهندسی ساختمان برای انجام وظایف قانونی خود، برقراری دوره‌های آموزشی در سطوح مختلف، برگزاری مسابقات حرفه‌ای و تخصصی و ترویج روش‌های صرفه‌جویی در مصرف انرژی نماید.

ماده ۴۱ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

در مورد تهیه، اجرا و نظارت بر طرح‌های عمرانی (منظور در بودجه عمومی کشور) قانون برنامه و بودجه و ضوابط منبعث از آن جایگزین قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان خواهد بود.

آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مصوب ۱۳۷۵/۱۱/۱۷ با اصلاحیه و الحاقیه‌های بعدی

ماده ۱ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: رشته‌های اصلی مهندسی شامل معماری، عمران، تأسیسات مکانیکی، تأسیسات برقی، شهرسازی، نقشه‌برداری و ترافیک.

ماده ۲ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- اشتغال اشخاص حقیقی و حقوقی برای امور طراحی، محاسبه، نظارت، اجرا و سایر خدمات فنی در بخش‌های مهندسی ساختمان، در محل‌هایی که تاکنون در اجرای قوانین قبلی به وسیله وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور تعیین و اعلام شده و همچنین در شهرها و شهرستان‌ها و محل‌هایی که به وسیله وزارت راه و شهرسازی با کسب نظر از وزارت کشور مشخص و آگهی خواهد شد، داشتن مدرک صلاحیت حرفه‌ای ضروری است.

۲- صلاحیت اشخاص حقیقی و حقوقی به ترتیب زیر احراز می‌شود:

الف- در مورد مهندسان از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی.

ب- در مورد کاردان‌های فنی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی.

پ- در مورد معماران تجربی از طریق پروانه اشتغال به کار تجربی.

ت- در مورد استادکاران و کارگران ماهر از طریق پروانه مهارت فنی.

ث- در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار مهندسی (حقوقی).

ج- در مورد اشخاص حقوقی از طریق پروانه اشتغال به کار کاردانی فنی (حقوقی).

۳- پروانه مهارت فنی به وسیله وزارت کار و امور اجتماعی و سایر پروانه‌های اشتغال به وسیله وزارت راه و شهرسازی صادر می‌شود.

ماده ۲ مکرر آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- اصول اخلاق حرفه‌ای که همه اشخاص در ارائه خدمات مهندسی خود ملتزم به رعایت و لحاظ کردن آن هستند به شرح زیر می‌باشد:

الف- رجحان منافع عمومی، حفظ محیط زیست، میراث فرهنگی و رعایت قانون بر منافع شخصی خود و صاحبان کار به هنگام تعارض منافع.

ب- انجام خدمات مهندسی به نحو حرفه‌ای و همراه با مراقبت و خودداری از اقدامی که با حقوق عمومی، صاحبان کار و اشخاص ثالث مغایرت داشته باشد.

پ- رفتار شرافتمندانه، مسئولانه، توأم با امانتداری، رازداری، انصاف و حُسن‌نیت و منطبق بر دانش حرفه‌ای در عرضه خدمات مهندسی در برابر صاحبان کار و خودداری از هر اقدامی که با منافع قانونی صاحبان کار مغایرت داشته باشد.

ت- احتراز از رفتاری که موجب لطمه به همکاران، سلب اعتبار اجتماعی یا وهن صاحبان حرفه مهندسی باشد.

ث- اجتناب از تکفل همزمان اموری که زمینه و موجبات نمایندگی یا قبول منافع متعارض را فراهم آورد.

مصادیق رفتارهای مشمول رعایت یا نقض اصول فوق در حرفه‌های مهندسی موضوع قانون، بر اساس نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان خواهد بود که پس از کسب‌نظر از شورای مرکزی سازمان نظام مهندسی ساختمان و تشکل‌های قانونی و رسمی مرتبط با حرفه، با تصویب وزیر راه و شهرسازی ابلاغ می‌شود.

۲- از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این تصویب‌نامه، نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به مواد آزمون‌های اخذ پروانه اشتغال به کار مهندسی افزوده می‌شود.

۳- در هر سازمان استان با انتخاب هیأت مدیره، کارگروهی متشکل از مهندسان موجه و مشهور به پای‌بندی به اخلاق حرفه‌ای در رشته‌های اصلی مهندسی تحت عنوان کارگروه ترویج و پایش اخلاق حرفه‌ای تشکیل می‌شود.

۴- کارگروه‌های ترویج و پایش اخلاق حرفه‌ای در چارچوب ترتیباتی که شورای مرکزی معین و ابلاغ می‌کند عهده‌دار وظایف زیر خواهند بود:

الف- آموزش و ترویج اصول اخلاق حرفه‌ای و نظام‌نامه رفتار حرفه‌ای اخلاقی در مهندسی ساختمان به اعضای سازمان استان.

ب- پایش مستمر و ارزیابی ادواری میزان رعایت اخلاق حرفه‌ای و همه‌گیری رعایت آن به وسیله اعضای سازمان استان و تشخیص موانع توسعه آن و پیگیری رفع آنها و ارسال آن برای انتشار عمومی در ارکان نظام مهندسی در سطح کشور.

پ- پیشنهاد اعمال اصلاحات اعم از تغییر و تکمیل مصادیق و معیارهای رفتار حرفه‌ای اخلاقی به شورای مرکزی برای ارائه به وزارت راه و شهرسازی.

ماده ۳ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمان، پروانه شهرک‌سازی و شهرسازی و همچنین مراجع صدور مجوزهای مربوط به تفکیک اراضی و سایر مراجع صدور مجوزهای مربوط به اجرا، کنترل، نظارت و نظایر آن برای صدور پروانه یا مجوزهای مذکور تنها نقشه‌هایی را خواهند پذیرفت که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده پروانه اشتغال و در صلاحیت و ظرفیت مربوط امضاء شده‌باشد و برای انجام فعالیت‌های اجرا، کنترل و نظارت نیز فقط از خدمات این اشخاص در حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال آنها می‌توان استفاده نمود. نقشه تفکیک اراضی که توسط شهرداری‌ها تهیه می‌شود مستثنی از این امر است.

ماده ۴ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: دارندگان مدرک تحصیلی کارشناس و بالاتر، در هر یک از رشته‌های اصلی یا رشته‌های مرتبط می‌توانند از طریق تقاضای صدور پروانه اشتغال به کار مهندسی با توجه به مدارک تحصیلی و سوابق کار و تجربه در یک یا چند زمینه خدمات مهندسی از قبیل طراحی، محاسبه، نظارت، اجرا، بهره‌برداری، نگهداری، کنترل و بازرسی امور آزمایشگاهی، مدیریت ساخت و تولید، نصب، آموزش و تحقیق درخواست تشخیص صلاحیت نمایند.

ماده ۵ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: برای صدور پروانه اشتغال علاوه بر دارا بودن مدرک تحصیلی، گواهی اشتغال به کارآموزی و گواهی قبولی در آزمون‌های مربوط و سابقه کار حرفه‌ای در رشته‌های تخصصی و فنی مربوط، بعد از تاریخ اخذ مدرک به شرح زیر ضروری است:

الف- دارندگان مدرک علمی دکتری با حداقل ۱ سال کارآموزی یا سابقه کار.

ب- دارندگان مدرک کارشناسی ارشد با حداقل ۲ سال کارآموزی یا سابقه کار.

پ- دارندگان مدرک کارشناسی با حداقل ۳ سال کارآموزی یا سابقه کار.

ماده ۶ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: گواهی اشتغال به کار و تجربه عملی و سابقه کار متقاضی در صورتی معتبر شناخته خواهد شد که توسط واحدهای فنی وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی یا وابسته به دولت، شهرداری‌ها، شخصیت‌های حقوقی شاغل در رشته‌های موضوع قانون، شرکت‌های ساختمانی یا مهندسان مشاور که دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی شخص حقوقی می‌باشند و یا توسط دو نفر از مهندسان با بیش از ده سال سابقه کار و دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی و یا توسط نظام مهندسی استان تأیید و صادر شده‌باشد. در گواهی اشتغال مذکور موارد زیر باید درج شود:

الف- نام، محل و مشخصات پروژه‌ای که متقاضی در آن اشتغال داشته است.

ب- مدت اشتغال متقاضی با ذکر تاریخ شروع و خاتمه کار.

پ- نام و مشخصات تحصیلی متقاضی.

ت- نام، مشخصات، سمت و شماره پروانه اشتغال شخص حقیقی یا حقوقی صادر کننده گواهی.

ماده ۷ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: متقاضی پروانه اشتغال باید تقاضای کتبی خود را طبق فرم مخصوصی که توسط وزارت راه و شهرسازی تهیه شده و حاوی نکات ضروری که متقاضی باید تعهد و رعایت نماید نیز می‌باشد، تکمیل نموده، همراه با مدارک زیر تسلیم نماید:

الف- فتوکپی مصدق مدرک تحصیلی که ارزش دانشگاهی و رشته و درجه علمی آن صریحاً توسط وزارت فرهنگ و آموزش عالی مورد تصویب و تأیید قرار گرفته باشد، به کیفیتی که اطمینان به صحت آن برای مرجع صادر کننده پروانه اشتغال محرز شود.

ب- گواهی اشتغال به کار به ترتیبی که در ماده ۶ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان مقرر شده‌است.

پ- گواهی قبولی در آزمون.

ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- مدارک عضویت نظام مهندسی استان مربوط.

چ- مدارک هویت به ترتیبی که در فرم تقاضای پروانه اشتغال تعیین و مقرر شده‌است.

ح- کارت پایان خدمت نظام وظیفه یا کارت معافیت.

خ- سایر مدارکی که ارائه آنها به موجب مقررات آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان و یا قوانین حاکم بر صدور این گونه مدارک الزامی باشد.

ماده ۸ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- وزارت راه و شهرسازی پس از بررسی تقاضای پروانه اشتغال و مدارک ضمیمه آن در صورت کامل بودن، حداکثر ظرف یک ماه از تاریخ وصول، پروانه اشتغال مورد درخواست را صادر خواهند نمود و در صورت کافی نبودن مدارک، مراتب را ظرف ۱۵ روز با ذکر نواقص به طور کتبی به متقاضی اعلام خواهد نمود.

۲- وزارت راه و شهرسازی در استان‌هایی که شرایط را مقتضی تشخیص دهد، وصول تقاضای پروانه اشتغال و مدارک مربوط را به عهده نظام مهندسی استان محول خواهد کرد. نظام مهندسی استان در این حالت پس از بررسی و تأیید و تنظیم پرونده، آن را برای صدور پروانه اشتغال به وزارت راه و شهرسازی ارسال خواهد کرد.

ماده ۹ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی در رشته و تخصصی که تشخیص صلاحیت شده‌اند به طور فردی یا به طور مشترک با مسئولیت مشترک می‌توانند اقدام به تأسیس دفتر مهندسی بنمایند.

۲- دفاتر مهندسی قائم به شخص یا اشخاص حقیقی دارای پروانه اشتغال می‌باشد و امتیاز آن قابل واگذاری نیست. اشخاص مذکور موظف به نگهداری دفاتر قانونی بر اساس ماده ۹۶ قانون مالیات‌های مستقیم می‌باشند.

ماده ۱۰ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- اشخاص حقوقی با دارا بودن شرایط و ارائه مدارک به شرح زیر، می‌توانند در یک یا چند رشته مشروط بر اینکه حداقل دو نفر از مدیران آن دارای پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی باشند تقاضای صدور پروانه اشتغال شخص حقوقی بنمایند:

الف- فتوکپی پروانه اشتغال به کار مهندسی یا کاردانی اشخاص حقیقی فوق‌الذکر.

ب- یک نسخه فتوکپی اساسنامه و روزنامه رسمی حاوی آگهی تأسیس و آخرین تغییرات و یک نسخه از صورتجلسه مجمع عمومی و مدارک مربوط به ثبت آن در مورد انتخاب مدیر یا مدیران و کسانی که دارای حق امضاء می‌باشند.

پ- مدارک مربوط به احراز صلاحیت از سازمان برنامه و بودجه و سایر مراجع ذیربط در صورت وجود.
ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- ارائه مدارک عضویت در نظام مهندسی استان

چ- هر نوع مدارک دیگری که در فرم تقاضای پروانه اشتغال اشخاص حقوقی تعیین و مقرر شده باشد.

۲- تغییرات اساسنامه یا ترکیب مدیران باید ظرف حداکثر یک ماه به مرجع صادرکننده پروانه اشتغال اطلاع داده شود و در صورتی که تغییرات مذکور به موقع اطلاع داده نشود و یا مدیرانی که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی می‌باشند از مدیریت شخص حقوقی خارج شوند، وزارت راه و شهرسازی می‌تواند حسب مورد پروانه اشتغال مدیران یا شخصیت حقوقی یا هر دو را لغو کند.

ماده ۱۱ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- پروانه اشتغال به کار مهندسی در چهار درجه، پایه ۳، پایه ۲، پایه ۱ و ارشد صادر می‌شود.

۲- برای متقاضیان پروانه اشتغال، با داشتن سوابق تجربی یا کارآموزی، پروانه اشتغال پایه ۳ صادر می‌گردد.

۳- جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱، ۵ سال و از پایه ۱ به ارشد، ۶ سال سابقه کار حرفه‌ای در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

۴- وزارت مسکن و شهرسازی موظف است با توجه به تعداد متقاضیان هر درجه و رعایت تناسب مورد نیاز جامعه به آن به طور مستمر در فواصل زمانی معین نسبت به برگزاری آزمون‌های مربوط اقدام کند.

۵- تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشخاص حقوقی که به وسیله سازمان برنامه و بودجه تشخیص صلاحیت و تعیین ظرفیت شده یا می‌شوند، مطابق دستورالعملی خواهد بود که به طور مشترک توسط وزارت راه و شهرسازی و سازمان برنامه و بودجه تهیه و ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- به منظور تعیین حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال در مهندسی ساختمان، فعالیت‌های مهندسی بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار به چهار گروه (الف)، (ب)، (ج) و (د) تقسیم می‌شود.

۲- برای تعیین فعالیت‌های مهندسی در بخش ساختمان، ساختمان‌ها به چهار گروه به ترتیب زیر تقسیم می‌شوند:

◇ گروه (الف) با مقیاس کاربری محله ۱ تا ۲ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۶۰۰ مترمربع.

◇ گروه (ب) با مقیاس کاربری ناحیه ۳ تا ۵ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۲۰۰۰ مترمربع.

◇ گروه (ج) با مقیاس کاربری منطقه ۶ تا ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا حداکثر زیربنای ۵۰۰۰ مترمربع.

◇ گروه (د) با مقیاس کاربری شهر بیش از ۱۰ طبقه ارتفاع از روی زمین یا بیش از ۵۰۰۰ مترمربع.

طبقه‌بندی صلاحیت هر یک از گروه‌های ساختمان

جدول شماره ۱-۱

گروه ساختمان‌ها	صلاحیت	تهیه طرح معماری توسط	انجام محاسبات سازه توسط	نظارت بر طرح معماری توسط	نظارت بر اجرای سازه توسط
گروه (الف)	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۳ تا بالاتر	مهندس معمار یا عمران پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران یا معمار پایه ۳ یا بالاتر
گروه (ب)	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۳ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۳ یا بالاتر
گروه (ج)	مهندس معمار پایه ۱ تا بالاتر	مهندس معمار پایه ۱ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر	مهندس معمار پایه ۲ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۲ یا بالاتر
گروه (د)	مهندس معمار ارشد	مهندس معمار ارشد	مهندس عمران ارشد	مهندس معمار پایه ۱ یا بالاتر	مهندس عمران پایه ۱ یا بالاتر

در محل‌هایی که مهندس معمار یا عمران به تعداد کافی نباشد طبق نظر وزارت راه و شهرسازی حسب مورد از خدمات مهندسی رشته مرتبط یا رشته‌های دیگر یا کاردان‌های دارای صلاحیت استفاده می‌شود.

ماده ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- ظرفیت اشتغال دارندگان پروانه اشتغال در رشته‌های مختلف و در هر استان به پیشنهاد نظام مهندسی استان و تصویب وزارت راه و شهرسازی تعیین می‌شود.

۲- دارندگان پروانه اشتغال و کلیه مراجع صادرکننده پروانه ساختمان و سایر مجوزهای مربوط موظفند حدود صلاحیت و ظرفیت اشتغال مندرج در پروانه اشتغال را رعایت نمایند.

ماده ۱۴ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: در مواردی که نقشه‌های تسلیمی به شهرداری‌ها و سایر مراجع صدور پروانه ساختمان و تفکیک اراضی توسط اشخاص حقوقی امضاء و یا تعهد نظارت می‌شود باید بر حسب الزامی بودن هر یک از موارد، تهیه طرح معماری و نظارت بر اجرای آن، انجام محاسبات سازه و نظارت بر اجرای آن، تهیه طرح‌های تأسیسات مکانیکی و برقی و نظارت بر اجرای آنها و نظایر آن و نقشه‌ها و محاسبات فنی توسط مهندسان دارای پروانه اشتغال تهیه، امضاء و یا تعهد نظارت شود.

ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: در مورد شرکت‌های دولتی وابسته به دولت، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی به استثنای شهرداری‌ها که به طور قانونی وظیفه تهیه و یا تأیید نقشه و انجام کارهای اجرایی ساختمانی به عهده آنها می‌باشد و اقدام به تأسیس واحدهای سازمانی فنی خاص، چه در مرکز و چه در هر یک از نقاط مختلف کشور برای انجام این قبیل امور نموده باشند، مشروط بر اینکه تشکیلات سازمانی آنها به تصویب مراجع صلاحیتدار رسیده و مسئول واحد فنی آنها دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی باشد، با ارائه مدارک و مجوزها و مصوبات مراجع صلاحیتدار، برای هر یک از واحدهای سازمانی فنی تابع آنها پروانه اشتغال شخص حقوقی صادر خواهد شد.

ماده ۱۶ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مسئولیت صحت طراحی و محاسبه، اجرا، نظارت و نظایر آن به عهده مدیر عامل یا رئیس مؤسسه و در مورد اشخاص موضوع ماده ۱۵ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان به عهده واحدهای فنی مربوط، که دارای پروانه اشتغال شخص حقیقی بوده و به امضای آنها رسیده است خواهد بود و این مسئولیت قائم به شخص امضاء کننده بوده و با تغییر سمت وی، ساقط نخواهد شد. همچنین امضای وی رافع مسئولیت مهندس طراح، محاسب و ناظر که در رشته مربوط امضاء یا تعهد نظارت کرده‌اند، نخواهد بود.

ماده ۱۷ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: پاسخ به استعلامات مراجع ذیصلاح در خصوص اشخاص حقوقی شامل شرکت‌های ساختمانی، شرکت‌های تأسیساتی و تجهیزاتی و شرکت‌های مهندسان مشاور و شرکت‌های خدمات مهندسی و سایر مؤسساتی که ارائه خدمات و فعالیت آنها مستلزم داشتن پروانه اشتغال می‌باشد، و همچنین پاسخگویی به مسائل صنفی آنها با نظام مهندسی استان است که وفق دستورالعمل وزارت راه و شهرسازی عمل خواهد نمود.

ماده ۱۸ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی غیر ایرانی جهت انجام خدمات موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، ضمن رعایت سایر قوانین و مقررات مربوط به احراز کلیه شرایط مقرر در مورد اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی باید پروانه اشتغال موقت از وزارت راه و شهرسازی دریافت دارند. در پروانه اشتغال موقت، مدت اعتبار، صلاحیت متقاضی و سایر شرایط حسب مورد باید درج شود.

ماده ۱۹ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: امضای مجاز اشخاص حقیقی و حقوقی ذیل نقشه‌ها و اسناد تعهدآور همراه با مَه‌ری خواهد بود که در آن نام کامل و شماره پروانه اشتغال و شماره عضویت نظام مهندسی، رشته و کد اقتصادی درج شده باشد.

ماده ۲۰ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: برای متقاضیانی که در بیش از یک رشته دارای شرایط اخذ پروانه اشتغال می‌باشند یا بعداً صلاحیت جدید کسب نمایند فقط یک پروانه اشتغال صادر می‌شود و در پروانه اشتغال مذکور رشته‌ها و تخصص‌هایی که دارند پروانه اشتغال در آن تعیین صلاحیت شده است با قید تاریخ احراز و ظرفیت اشتغال آنها درج خواهد شد.

ماده ۲۱ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: وزارت راه و شهرسازی می‌تواند، در مورد تمام یا بعضی از رشته‌ها و تخصص‌ها صدور یا تجدید یا تمدید پروانه و همچنین ارتقاء پایه مهندسی را موکول به گذراندن آزمون‌های عمومی و تخصصی نماید.

ماده ۲۲ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- پروانه اشتغال برای مدت سه سال در سراسر کشور، در رشته و تخصص تعیین شده معتبر است وزارت راه و شهرسازی مکلف است.
۲- در صورت درخواست متقاضی و دارا بودن شرایط لازم ظرف یک ماه نسبت به تجدید یا تمدید پروانه اشتغال اقدام، و در صورت رد تقاضا یا وجود نواقص مراتب را به طور کتبی با ذکر دلایل به متقاضی اعلام نماید. تاریخ تجدید یا تمدید پروانه اشتغال باید در محل مخصوصی از متن پروانه اشتغال درج شود.

۳- در صورتی که اعتبار یک یا بعضی از مدارک لازم جهت صدور یا تجدید یا تمدید پروانه اشتغال محدود به مدت معینی کمتر از ۳ سال باشد، در این صورت مدت اعتبار پروانه اشتغال با توجه به محدودیت‌های زمانی مدارک مذکور تعیین و درج خواهد شد.

۴- در صورتی که دارنده پروانه اشتغال بخواهد در خارج از محدوده استانی که در نظام مهندسی استان آن عضو است، از پروانه اشتغال خود استفاده نماید، مکلف است مراتب را به طور کتبی به اطلاع نظام مهندسی استان هر دو استان برساند.

ماده ۲۳ آیین نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- در موارد زیر پروانه اشتغال حسب مورد فاقد اعتبار شناخته شده و یا اعتبار آن معلق یا اساساً ابطال خواهد شد:
الف- فوت دارنده پروانه اشتغال.

ب- خجر^۱ دارنده پروانه اشتغال تا زمانی که رفع حجر نشده باشد.

پ- عدم تمدید یا تجدید یا عدم پرداخت وجوه و عوارض مقرر ظرف مدت یک ماه از تاریخ انقضای مهلت.

ت- محکومیت قطعی دارنده پروانه اشتغال به مجازاتی که کیفر تبعی آن محرومیت از حقوق اجتماعی باشد، تا انقضای مدت محرومیت از حقوق اجتماعی.

ث- در صورتی که دارنده پروانه اشتغال به موجب رأی قطعی شورای انتظامی استان یا شورای انتظامی نظام مهندسی محکوم به محرومیت از کار شود، در مدت محرومیت از کار.

ج- تصمیم وزیر راه و شهرسازی در صورت عدم توجه به ابلاغیه‌ها و اطلاعیه‌های قانونی وزارت راه و شهرسازی.

چ- قطع عضویت از نظام مهندسی استان یا اخراج از آن.

ح- انحلال یا فقدان شرایط لازم در خصوص اشخاص حقوقی.

۲- دارنده پروانه اشتغال در مدتی که پروانه اشتغال او فاقد اعتبار شده یا اعتبار آن معلق شده است، حق استفاده از پروانه اشتغال را جز برای ادامه کارها و مسئولیت‌هایی که قبل از آن به عهده گرفته است (آن هم مشروط به رعایت مقررات و رفع تخلفات موجود) نخواهد داشت.

ماده ۲۴ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: چنانچه پروانه اشتغال مفقود شود، صاحب پروانه اشتغال می‌تواند تقاضای صدور المثنی بنماید، و مرجع صادرکننده موظف خواهد بود پس از انقضای مدت سه ماه از تاریخ تقاضا، در صورتی که یابنده آن را به مرجع مذکور ارسال ننموده باشد نسبت به صدور المثنی اقدام نماید.

ماده ۲۵ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: با توجه به ماده ۱۲۸۷ قانون مدنی^۲ پروانه اشتغال یک سند رسمی دولتی است و کلیه آثار و تبعات اسناد رسمی را داراست.

ماده ۲۶ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: برای دارندگان مدرک تحصیلی کاردانی فنی، دیپلم فنی و همچنین معماران تجربی در صورت قبول شدن در آزمون علمی و عملی مربوط در یکی از رشته‌های موضوع قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان، حسب مورد پروانه اشتغال در سه درجه پایه ۳، پایه ۲ و پایه ۱ به شرح زیر صادر می‌شود:

الف- برای دارندگان مدرک کاردانی فنی مورد تأیید وزارت فرهنگ و آموزش عالی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

♦ داشتن ۵ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کاردانی رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۳.

♦ جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

ب- برای دارندگان مدرک کاردانی فنی سایر وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

♦ داشتن ۶ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت مدرک کاردانی در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار کاردانی پایه ۳.

♦ جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۴ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

پ- برای دارندگان مدرک دیپلم فنی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

♦ داشتن ۷ سال سابقه کار و تجربه مفید پس از دریافت دیپلم در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه ۳.

♦ جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۵ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

ت- برای دارندگان سایر مدارک تحصیلی و معماران تجربی در یکی از رشته‌های موضوع قانون با:

♦ داشتن ۸ سال سابقه کار و تجربه مفید بر اساس مدارک تحصیلی و تجربی در رشته مربوط، پروانه اشتغال به کار تجربی پایه ۳.

♦ جهت ارتقاء از پایه ۳ به پایه ۲ داشتن ۵ سال و از پایه ۲ به پایه ۱ داشتن ۶ سال سابقه کار در پایه قبلی و موفقیت در آزمون مربوط ضروری است.

ماده ۲۷ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: متقاضیان باید تقاضای کتبی خود را همراه با مدارک زیر در تهران به وزارت راه و شهرسازی و در استان‌ها به سازمان راه و شهرسازی استان تسلیم نمایند:

الف- تصویر مُصدَّق^۳ مدرک تحصیلی که به تأیید مراجع ذیصلاح رسیده است و در مورد کاردان‌ها با تعیین و تصریح رشته و گرایش آن.
ب- گواهی سابقه و تجربه مفید.

۱. حجر: بازداشتن کسی را از تصرف در مال خود به علت شرعی چون دیوانگی و صغر.

۲. ماده ۱۲۸۷ قانون مدنی: اسنادی که در اداره ثبت اسناد و املاک و یا دفاتر اسناد رسمی یا در نزد سایر مأمورین رسمی در حدود صلاحیت آنها بر طبق مقررات قانونی تنظیم شده باشند رسمی است.

۳. مصدق: تصدیق شده، به راستی گواهی شده.

پ- ارائه مدرک قبولی در آزمون علمی و عملی.

ت- فتوکپی کارت کد اقتصادی متقاضی.

ث- فیش بانکی مربوط به پرداخت عوارض صدور پروانه اشتغال.

ج- مدارک عضویت در تشکل حرفه‌ای مربوط، در صورت تأسیس تشکیلات مذکور.

چ- ارائه مدرک هویت به ترتیبی که در فرم تقاضا قید شده است.

ح- سایر مدارکی که ارائه آنها به موجب قوانین و مقررات مصوب ضروری است.

ماده ۲۸ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- نحوه برگزاری آزمون و سؤالات علمی و تجربی و عنداللزوم مصاحبه حضوری در سراسر کشور یکسان و متحدالشکل می‌باشد.

۲- سؤالات به صورت کتبی به وسیله وزارت راه و شهرسازی تهیه و در اختیار سازمان‌های راه و شهرسازی استان قرار می‌گیرد، تا با نظارت مستقیم و همکاری نظام مهندسی استان آزمون برگزار شود.

۳- تصحیح اوراق و اعلام اسامی پذیرفته‌شدگان و عنداللزوم انجام مصاحبه حضوری در تهران با وزارت راه و شهرسازی و در استان‌ها با سازمان راه و شهرسازی استان است.

ماده ۲۹ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: به منظور تعیین حدود صلاحیت حرفه‌ای و ظرفیت اشتغال کاردان‌ها و معماران تجربی، فعالیت‌های فنی مهندسی در بخش اجرای ساختمان بر اساس پیچیدگی عوامل و حجم کار و موقعیت جغرافیایی به سه گروه (الف)، (ب) و (ج) تقسیم می‌شود.

ماده ۳۰ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مدت اعتبار پروانه اشتغال به کار کاردانی یا کار تجربی ۳ سال است و در انقضای مدت، در صورت وجود شرایط لازم قابل تمدید است.

ماده ۳۱ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: کلیه امور مربوط به پروانه اشتغال به کار کاردانی یا کار تجربی، اعم از فقدان اعتبار، یا معلق شدن اعتبار و سایر موارد از جمله تفویض اختیار در مورد صدور غیر اینها تابع مقررات مصوب مربوط به دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است.

ماده ۳۲ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مرجع و نحوه رسیدگی به تخلفات حرفه‌ای و انضباطی دارندگان پروانه اشتغال به کار کاردانی و تجربی نیز مانند دارندگان پروانه اشتغال به کار مهندسی است، لکن پس از تأسیس تشکیلات حرفه‌ای مربوط، شورای انتظامی استان و مرجع تجدید نظر با همکاری و هماهنگی تشکیلات مذکور اقدام خواهند کرد و موارد خاصی که در مورد این گروه باید مورد توجه مراجع رسیدگی‌کننده قرار گیرد و یا باید از آن استثناء شود با توجه به پیشنهادات تشکیلات حرفه‌ای مربوط طی دستورالعملی به وسیله وزارت راه و شهرسازی به شورای انتظامی استان و مرجع تجدید نظر ابلاغ خواهد شد.

ماده ۳۳ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مسئولیت نظارت عالی بر اجرای ضوابط و مقررات ملی ساختمان در طراحی و اجرای تمامی ساختمان‌ها و طرح‌های شهرسازی و شهرک‌سازی و عمران شهری که اجرای ضوابط و مقررات مزبور در مورد آنها الزامی است، بر عهده وزارت راه و شهرسازی است و وزارت مذکور با انتشار اعلامیه و اطلاعیه‌ها، آگاهی‌های لازم را به افراد جامعه خواهد داد.

ماده ۳۴ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: شهرداری‌ها موظفند در متن تأییدیه نقشه‌های تفکیک زمین و متن پروانه‌های ساختمانی و متن پاسخ به هر گونه استعلام درباره کاربری و تراکم اراضی، مشخصات مصوبات طرح‌های جامع، تفصیلی و هادی را که شامل نام مرجع تصویب‌کننده، تاریخ تصویب و شماره و تاریخ ابلاغیه قانونی است ذکر نمایند.

ماده ۳۵ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: مالکان و کارفرمایانی که اقدام به احداث ساختمان می‌کنند موظفند از نخستین روز شروع عملیات اجرایی، یک نسخه از نقشه ساختمان مهور شده به مَهر شهرداری و یک نسخه از پروانه ساختمان را، در تمام مدت اجرای ساختمان در محل کارگاه نگهداری نمایند تا در صورت مراجعه مأموران کنترل ساختمان در اختیار آنها گذاشته شود.

ماده ۳۶ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی و سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی و غیردولتی می‌توانند در هر مورد که با تخلف مواجه شده یا احتمال تخلف از ضوابط و مقررات شهرسازی و مقررات ملی ساختمان می‌دهند، شکایت یا اطلاعات خود را به وزارت راه و شهرسازی در تهران و سازمان راه و شهرسازی در استان ارسال یا تسلیم نمایند.

ماده ۳۷ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: وزارت راه و شهرسازی یا سازمان راه و شهرسازی استان، ساختمان‌ها را راساً به صورت کنترل نمونه‌ای، سرزده و موردی یا پس از دریافت شکایت مورد رسیدگی و بازرسی قرار می‌دهد، در صورت احراز تخلف از مقررات، با ذکر دلایل و مستندات، دستور اصلاح یا جلوگیری از ادامه کار را به شهرداری‌ها و مراجع صدور پروانه ساختمانی و مهندس مسئول نظارت ذیربط ابلاغ می‌نماید.

ماده ۳۹ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: سازمان راه و شهرسازی استان موظف است با همکاری‌های نظام مهندسی استان و شهرداری در محل‌هایی که مشمول ماده ۴ قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان نمی‌باشند، نسبت به تهیه طرح‌های همسان (تیپ) در زمینه طراحی و اجرای ساختمان اقدام نماید. شهرداری‌ها نقشه‌های مذکور را در اختیار متقاضیان قرار می‌دهند و چنانچه متقاضی بر اساس نقشه همسان، درخواست پروانه ساختمان بنماید، شهرداری‌ها موظفند با رعایت سایر مقررات، پروانه ساختمانی را صادر و رأساً اعمال نظارت نمایند.

ماده ۴۰ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: به منظور مطالعات و تحقیقات مورد نیاز برای توسعه نظام مهندسی و اصلاح سیستم کنترل در مهندسی ساختمان و گسترش آن در سطح کشور، متناسب با امکانات و مقتضیات محلی و ارتقاء کیفی مهندسی ساختمان از طریق پیشنهاد اصلاح قوانین، تدوین آیین‌نامه‌های قانونی، اصلاح روش‌ها و ساختار اداری و اجرایی و تدوین برنامه‌های آموزشی در سطوح مختلف، شورایی مرکب از ۷ عضو تحت عنوان شورای توسعه نظام مهندسی و کنترل ساختمان در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود. اعضاء و رئیس شورای مذکور توسط وزیر راه و شهرسازی انتخاب و دبیرخانه شورای مذکور در وزارت راه و شهرسازی تشکیل می‌شود.

ماده ۴۱ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: به منظور تأمین مشارکت هر چه وسیع‌تر مهندسان در انتظام امور حرفه‌ای خود و تحقق اهداف قانون در سطح کشور سازمانی تحت عنوان سازمان نظام مهندسی ساختمان تشکیل می‌شود. ارکان سازمان متشکل است از نظام مهندسی استان، هیأت عمومی، شورای مرکزی، رئیس سازمان و شورای انتظامی نظام مهندسی.

ماده ۴۲ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: سازمان و نظام مهندسی استان‌ها دارای شخصیت حقوقی مستقل و غیرانتفاعی بوده و تابع قوانین و مقررات عمومی حاکم بر مؤسسات غیرانتفاعی می‌باشند.

ماده ۴۳ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- برای تشکیل نظام مهندسی استان وجود حداقل ۵۰ داوطلب عضویت از بین مهندسان مقیم حوزه آن استان ضروری است.

۲- عضویت اشخاص حقوقی شاغل به کار مهندسی در رشته‌های اصلی و اشخاص حقیقی در رشته‌های مرتبط در نظام مهندسی استان بلامانع است ولی در مجامع عمومی فقط اشخاص حقیقی عضو، حق رأی دارند.

ماده ۴۴ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: عضویت در نظام مهندسی استان مستلزم احراز شرایط و انجام ترتیبات زیر است:

الف- دارا بودن مدرک کارشناسی یا بالاتر در یکی از رشته‌های اصلی یا رشته‌های مرتبط.

ب- متولد آن استان بوده و یا حداقل شش ماه ممتد قبل از تسلیم درخواست عضویت، در حوزه استان مقیم باشد، به طوری که فعالیت حرفه‌ای وی در آن استان متمرکز بوده و اقامت غالب وی در آن استان باشد.

پ- نداشتن محکومیت قطعی به محرومیت از اشتغال به کار در هنگام تقاضای عضویت.

ت- دادن تعهد نسبت به انجام وظایفی که از طریق نظام مهندسی استان یا شورای مرکزی تصویب و ابلاغ شده یا می‌شود، در چهارچوب اهداف قانون و آیین‌نامه اجرایی آن.

ث- پرداخت ورودیه و حق عضویت سالانه طبق تعرفه‌های مصوب مربوط.

ج- تنظیم و تسلیم تقاضای عضویت، طبق فرم مخصوصی که در اختیار متقاضیان عضویت قرار خواهد گرفت همراه با مدارک مقرر در فرم مذکور.

ماده ۴۵ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان: متقاضی عضویت در نظام مهندسی استان تقاضای خود را به دبیرخانه نظام مهندسی استان تسلیم خواهد نمود. مرجع مذکور مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ روز به تقاضای واصل شده رسیدگی نماید و در صورتی که متقاضی را واجد کلیه شرایط تشخیص دهد، نسبت به صدور و تسلیم کارت عضویت او اقدام و چنانچه تقاضا را ناقص و یا متقاضی را فاقد شرایط کافی تشخیص دهد نظر، خود را در مورد نقص یا رد تقاضا به طور صریح و کتبی به متقاضی ابلاغ نماید.

ماده ۴۶ آیین‌نامه اجرایی قانون نظام مهندسی و کنترل ساختمان

۱- کسانی که به عضویت نظام مهندسی استان پذیرفته می‌شوند در موارد زیر عضویت آنها قطع می‌شود و در هر زمان علی‌الوجه موجب قطع عضویت شده‌است بر طرف شود بنا به تقاضای متقاضی، عضویت تجدید و ادامه خواهد یافت:

الف- تغییر اقامتگاه به استان دیگر.

ب- استعفا از عضویت نظام مهندسی استان.

پ- سلب هر یک از شرایط عضویت.

ت- اخراج از سازمان به دلیل تکرار تخلف.